

Titel: Et aabent Brev, fundet ved Indgangen til Kongens Have.

Citation: "Et aabent Brev, fundet ved Indgangen til Kongens Have.", i *Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 14*, Borups enke, 1771, s. 1.
Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/text/tfs-texts-1_014-shoot-workid1_014_031.pdf (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 14

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Et aabent Brev, fundet ved

Indgangen

til

Kongens Have.

See! læs og tænk!

Tavshed belønner den Fornuftige.

Kiøbenhavn, 1771.

Trykt hos Thomas Borups Efterleverste boende i store Helliggeist-Strædet.

2

3

Min kiereste Hermantine!

Da Kongens Have blev aabnet, aabnede Forførelsen en slibrig Vey

for din Uskyldighed. Jeg boer lige over for dette farlige Stæd, og hver Dag faaer Øye paa et nyt Vrag af Dydens Skibbrud.

Hvor ofte seer jeg Uskyldigheden at ile igiennem denne Indgang paa sin sidste Redningsplanke, for at komme, som i en

4

sikker Havn, (men ofte maaskee for sildig,) hiem i en dydig Moders Arme, hvor Fromhed og Rolighed arbeyder paa, at skaffe en frek Datters Ære en sikker Fristad?

Mit bedrøvede Øye gjør sielden et langsam Blik ind i de fornærmede Alleer, at min Aand jo skiælver; den tænker paa den første Verdens Have; der! ja der, min Aand! blev Grundsteenen lagt til din og min Ulykke. Der blev den fuldkomne Eva, vor ufuldkomne Moder forvildet og forviklet af Menneske-Fiendens Renker.

Da en begierlig Nysgierrighed blev forvandlet til en nysgierrig Begierlighed, fordoblede det første Fruentimmer sine Skrit hen imod Fordærvsens Afgrund. Hendes vittige Øyne, der løb saa uvittige omkring paa alt det der hialp hende at synde, fik ikke Tid at see need ad til den Jammers Hule, der aabnede sig under hendes Fied; hun ilede frem med uagt-

5

somme Skrit. Men see! - hun sank,

og trak den lettroende og forførte Adam med sig i Graven.

Skulde jeg nu kunde see dig allerkiereste Hermantine! uden at blive rørt, da saa mange Bevæg-Aarsager taler vel for dig i mit Hierte; men kan jeg see dig, min Behagelige, uden tillige at kiende i dig en svag Datter

af Eva? Jeg vil ikke fornærme din Egenkierlighed, og glemme at sige, at du er smuk; ney, endogsaa et dydig Mandfolk maa tilstaae dig dette, uden enten at laane dette Udtryk af et nedrig Hyklerie, eller af en ureen Hensigt. Men det er just denne Skiønhed, der foruroliger mig; gid du andsaae den med saadanne Øyne, som jeg! og gid din Fornuft altid mente dig det saa oprigtig, at den vilde i Tide vare dig af den Skade, som et flåtrende Speyl fører med sig, naar din Egenkierlighed er saa uforskammet smigrende, at den tør indbilde dig,

6

at din Skiønhed er er varigt Gode. Husk paa Ormen i Prophetens Græskar.

Hermantine! er det mueligt, at et Lysthuus, vanæret ved de nedrigste Mandfolks Nerværelse, beholder længere dette Navn, naar din Dyd betragter det fra denne Side?

Bør det ikke langt rettere kaldes et grønt Horehuus, og jeg har de Tanker, om din Blufærdighed, at ingen Tittel er saa skarp, for at gjøre disse Lasters Kroge redsomme og afskyelige, at den jo ønskede, at opfinde endnu skarpere Titler, for ganske at kyse en dydig Pige, naar hendes daanende Blufærdighed er nær ved at give det sidste Suk, og naar den graadige Lettroenhed staar paa Luur i Busken, for at opsluge den meer end halv overvundne Piges Kydskhed.

Husk paa, lille Skiønne! at da Kongen tillod, at Mosenborg-Have blev op-

7

lukt, da tillod Naturen ikke vore Fruentimmer, at lukke de angeneomme Lyststykker og fortryllende Irgange op for vore Mandfolkes graadige Øye og famlende Hænder.

Dyden havde sig Blufærdighedens Vildnisser og Ærens Vandspring forbeholden; der maatte ingen spadsere ind uden ægte Mænd og Koner; ved Indgangen til Ægtestanden fik de Billetter, og ingen anden, dem allene gav Naturen den glade Frihed, at slumme i den reene og ægte Kierligheds skyggefulde Buegange. Skiøgen skaffede sig vel nogle falske Biletter,, for at slippe ind med de ægte Koner; men Kydskhed og Undseelse, der stod ved Indgangen, besaae dem, og fandt et urigtigt Stempel paa dem: de rette Biletter vare stemplede med Kydskheds og Blufærdigheds rosenrøde Mærke. Disse gieldte, og ingen anden. Min Hermantine! hvor ere dog Fruentimmerne forfaldne fra deres rare Blufærdighed, og altsaa fra den Priis vi

8

med Grund tilforn kunde sætte paa dem! Forunderligt! Naturen, der ligesom udtømte al sin Ædelmodighed paa dem, faaer kuns daglig Skam til Takke. Jo skiønnere et Fruentimmer er, jo opsætsigere og modvilligere er hun imod Naturen; men kiere Fruentimmer! veed De, at vi har Ret til at fordre Renskab for deres Forhold, saa længe de ere ugifte, og ingen vis Person bestemt?

Det er vor Skyldighed, at sørge for vores Børn, dem sørger vi best for, ved at give dem en god Opdragelse, nyttig Undervisning og et anstændigt Giftermaal.

Vi veed ikke til hvilken Familie den Almægtige vil lænke og leede vor Drift og vor Fortrin i at vælge for vores Børn.

Skal vi være saa ulykkelige, at opnaae den Dag, da den beste Familie skal være den! mindst lastværdige, og vi skal

9

nødes til at sukke over den bedrøvede Fornødenhed, at gifte vore Sønner med Jomfruer, som falder os mistænkelige, og som ikke har tordeet giemme deres Kydskhed til deres Bryllupsdag, af Frygt for at gaae ugifte ud af Verden.

Naar vi nu kaster et alvorligt Blik ind i de tilkommende Tider, der kan ikke blive andet end Grunden fordærvede, hvis vore ugifte Fruentimmer i Almindelighed ikke stræber, at bevare deres Kydskhed og Blufærdighed urørt og ubesmittet, saa seer vi Huuse fulde af nedrige Laster og de hellige Huusplager at ile vore Børn og Børne-Børn i Møde, saa skal vort ærlige Blod vanæres, bemænges og forhaanes ved de skidneste og meest utilladelige Blandinger.

Min Hermantine! er der skiøndt et eller andet fornemt Fruentimmer iblant os, som er ligegyldigt over, hvad Rygte hun har iblant Folk, og som i Følge heraf

10

gjør sig til et almindeligt Spølekar for alle skidne Vande, bør Resten af det smukke Kiøn straffe dette

Fordærvsens Barn ved en dydig Foragt, og stræbe ved deres kydske og ubesmittede Forhold, at vise hvor lidet de skiøtter om at efterfølge og ligne saa nedrigt et Fruentimmer, der giver sig blot for liderlige Mandfolks forvendte Maade ar befolke Verden paa, og stiller sig i Gabet for den billigste Dadel og Bestraffelse.

Det er naturligt, at naar den halve Deel af det menneskelige Kiøn er syg, føler den anden halve Deel Virkningen deraf, det har en stor Indflydelse paa Mandfolkets Moralitet, naar Fruentimmeret gjør sig saa gemeen med mistænkelige Handlinger, at Laster bliver Moder, og Uordentligheder det daglige Forhold, hvorudi Kiønnet staaer.

Kiere Hermantine! spørg sit eget Hierte, om det vil eller med Rette kan

11

være fornøyet med sig selv, naar der avles intet andet derudi, end ureene Fornemmelser og utilladelige Begieringer? Kan der være en Jomfrue nok, ar unge og vilde Mandfolk, hvis Hensigter allene gaaer ud paa, at forvirre og forvikle Kiønnet's Eftertanke, raaber i alle Byens Hiørner, at nu ere vore Fruentimmer føyeligere, end de vare tilforn? Skal Dette være en Lovtale, Kiønnet til Ære? Og kan en Lovtale af saa uægte og contrebant et Slags røre vore Jomfruer saavidt, at de andtager den for tilladelig og andstændig? Hvad Næring finder de derudi for deres Ære? Jeg skimter ikke engang Skyggen af Velanstændighed derudi, og hvad siger Fruentimmerets Ære? Den bliver overvældet og forvirret, saa stærk af Egenkierlighedens og Forfængelighedens Svær-

12

merier, at den for en vis Tid tier; men den Tid kommer, Da Den igien fordrer sin gamle Ret, og det gaaer ogsaa altid vel til med et Fruentimmer, naar Æren raader over hende, og hun ikke over Æren. Hvor den sidder paa Tronen og hersker, der merker man en idelig og urrettet Omhyggelighed over at være vel anskrevet hos det Publike, saa er der intet Skrit ligegyldigt for en Jomfrue, saa er den uægte Mynt af Mandfolkets overdrevne Smigrerier og forførende Veye ikke antagelige; ney, de seer en Jomfru intet høyere, intet ædlere, intet vigtigere, end sin blufærdige Kydskhed; hun troer, (og hun har den største Grund til at troe sligt,) at saasnart hun tillader et ikke alt for retsindigt Mandfolk at berøre hendes Blufærdighed, falmer der saa stor en Deel deraf,

13

som hun ikke vil igien faae oprettet i sin halve Levetid. Hendes Kydskhed er som det yndigste Voxbillede, skal det samles af alle Hænder, vil noget af det snart smelte bort, altsaa miste sin Figur og Skikkelse, og blive en ukiendelig Klump uden Ziir og Anseelse.

Kiere Hermantine! vogt dig vel for Forføreren, naar du vover dig ind i de store og vidtløftige Sælskaber, han spinder først fine Silke-Snorer, som han sætter ud for din Ære, dem forgylder han, for at blinde dit Syn, og for at fange dig med dit eget Samtykke, lykkes dette ham ikke, da har han Vognreb, han kaster dem om dig, før du veed et Ord deraf, slæber dig med sig need i Fordærvsens Dyb, og hvor man siden seer dig, raaber vort Hierte

14

efter dig, og da naar du blues; thi du er skyldig, og høre disse for en dydig Pige saa plagende Ord: See! der gaaer en af de forførte Jomfruer.

15

Værdige Mødere.

som sætter eders sande Ære i eders snart forførte Døtres kydske og dydige Forhold! Kongens Have kan gierne blive et behageligt og tilladeligt Stæd for dem; men eders Villighed er alt for forvoven, hvis I tillader dem at spadsere der uden Opsigt i de Mørke Timer. Tilladelse kan saa snart blive Misbrug; vi fordrer af eders Moder-Kierlighed denne Ømhed: at I ikke lader eders Døttre være tilstæde paa de farlige Stæder, uden eders egen Opsigt eller andres, som I troer ligesaavel som eder selv. Forførelsen er overalt; men den erfarligst og stærkest, hvor der er ingen dydig Raad og myndig Hinder.

16